

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaifova ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Knaifova ulica šte. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Potresna katastrofa v Hercegovini in Črni gori

Potres je besnel tudi v Albaniji

Podrobna poročila o groznem razdejanju. — Cele vasi v razvalinah. — Radi prekinjenih zvez še vedno ni točnih vesti. — Pomožna akcija Rdečega križa.

— Zagreb, 15. februarja. Oblastni odbor Rdečega križa v Zagrebu je odposlal v Bosno in Hercegovino za prvo in najnujnejšo pomoč 10.000 Din. Centralni odbor Rdečega križa v Beogradu je odredil, naj vsi oblastni odbori nemudoma pokrenejo velikopotezno akcijo za zbirko darov po celi državi. Obenem je centralni odbor odposlal v prizadete kraje večjo količino sanitetnega materiala, živih in obleke.

— Mostar, 15. februarja. Včerajšnji potres, ki je najhujše razsajal v Lubinju in v okolici, je povzročil velikansko škodo. Novo šolsko poslopje v Lubinju, ki je bilo že ob priliki potresa v oktobru lanskega leta precej poškodovano, se je do temeljev porušilo. K sreči je bil potres v zgodnjih jutranjih urah, ko otroci še niso bili v šoli, sicer bi bila katastrofa naravnost nepopisljiva. Poleg številnih drugih hiš sta se porušila tudi stolp turške kule in glavno poslopje tobačne tovarne. V vsej okolici ni ostala niti ena hiša nepoškodovana.

V Berkovičih v lubinjskem srezu se je porušila hiša seljaka Bijelića. Cela družina 8 oseb je našla pod ruševinami smrt. Vas izgleda, kakor da je bila bombardirana od težke artiljerije. Več ljudi je težko ranjenih, število mrtvecev pa bo mogoče ugotoviti šele, ko bodo odstranjene razvaline.

— Beograd, 15. februarja. Vesti, ki prihajajo danes o včerajšnji potresni katastrofi v južnozahodnem delu države, dokazujejo, da je obseg katastrofe res izredno velik. Vsi današnji listi prinašajo obširna poročila, iz katerih izhaja, da je potres povzročil nepregledno škodo. Te vesti se tudi službeno potrjujejo. Najhujše sta prizadeti Hercegovina in Črna gora, kjer je poškodovana skoraj sleherna hiša. Več sto poslopij se je popolnoma porušilo, mnogo poslopij pa je tako zelo poškodovanih, da so oblasti odredile takojšnjo izpraznitev. Tudi v Dalmaciji in na otočju je povzročil potres mnogo škodo.

Hudo prizadet je Dubrovnik. Trije potresni sunki, ki so trajali po pol minute, so povzročili poleg precejšnje škode nepopisljivo paniko. Vse je bežalo na prosto. V hotelu «De la Ville» se je udrl strop, pri čemur je bilo več oseb težko ranjenih. Potresni sunki so se ponavljali tudi preteklo noč. Prebivalstvo kampira na prostem in si ne upa nazaj v hiše. Oblasti so podvezle vse potrebne korake, da se nudi težko prizadetemu prebivalstvu nujna pomoč.

— Sarajevo, 15. februarja. Iz Hercegovine prihajajo pretresljive vesti o včerajšnji katastrofi. Prebivalstvo je popolnoma obupano. Vremenska katastrofa, ki so razsajale skoraj vse lanske leto, so uničile vse posevke, tako da je v mnogih pokrajinah nastalo po-

manjkanje živil. Radi snežnih zameotov je promet onemogočen in je tudi pomožna akcija otežkočena. Nekateri kraji so popolnoma odrezani od ostalega sveta.

Tudi v Črni gori je povzročil potres obilo škode. Na Cetinju je porušeni več hiš. Natančnejše vesti še manjkajo, ker so prekinjene deloma vsled potresa, deloma pa še vsled zadnjih snežnih zameotov vse telefonske in brzojavne zveze.

— Beograd, 15. februarja. Narodni poslanec dr. Grisogono (SDS) je poslal danes ministrskemu predsedniku in predsedniku Narodne skupščine pismo o vprašanju, v katerem opozarja na težko katastrofo, ki je zadela najsiromanjše pokrajine naše države o priliki včerajšnjega potresa. V svoji vlogi vpraša, ali je vladi znano, kaka nesreča je zadela prebivalstvo, in kaj je že storila in kaj namerava ukreniti, da dobi prizadeto prebivalstvo nujno pomoč. — Poslanec Grisogono zahteva nujni odgovor in razpravo v Narodni skupščini, kjer bo stavil nadaljne predloge.

Razdejanje v Albaniji.

— Tirana, 15. februarja. Včeraj zjutraj je bil po vsej Albaniji zabeležen katastrofalen potres, ki je povzročil zlasti v severnem delu Albanije obilo škode. Več hiš je porušeno, mnogo poslopij pa tako poškodovanih, da se ob ponovnem sunku porušijo. Katastrofa je zahtevala tudi več človeških žrtev, kojih število še ni bilo mogoče ugotoviti. Več tisoč ljudi je brez strehe.

Poročila iz Italije.

— Rim, 15. februarja. Včeraj je bil po vsej Italiji, zlasti pa ob vzhodni obali, zabeležen močan potres, ki sicer ni povzročil večje škode, pač pa veliko paniko. V Trstu in nekaterih drugih obalnih mestih se je porušilo nekaj dimnikov. V Bariju je nastala panika, ki pa se je kmalu zopet podela. Vsi seizmografski aparati so zabeležili potres, kojega epicenter leži na vzhodni obali adrijskega morja. V Benetkah so bili potresni sunki posebno močni.

Istočasen potres na Japonskem.

— Tokio, 15. februarja. Včeraj je razsajal na Japonskem zopet strahovit potres, ki je zahteval mnogo človeških žrtev. V provinci Nijikata je porušeni 113 hiš. 62 oseb je bilo ubitih, 29 pa jih še pogrešajo. V provinci Tojana je potres zahteval 40 človeških žrtev. Sestulo se je 78 hiš, 18 oseb pa pogrešajo. Med potresom je razsajal hud vihar in snežni zameoti, tako da so porušene skoraj vse telefonske in brzojavne zveze. V Tokiu samem je bil zabeležen precej močan potres, ki pa ni zahteval večjih žrtev. V mestu je nastala velika panika.

ga sveta. Končno je bila sprejeta sledeča stilizacija. Ministrski svet ima nalogo, da vzdržuje edinstvo in enotnost v poslih vlade in uprave. Zakonski predlogi, predlogi kraljevih uredb in proračuna se morajo predhodno pretresati v ministrskem svetu. Raznatega se morajo v ministrskem svetu pretresati tudi predlogi, za katere se predvidevajo posebni zakoni. Ministrski svet nima pravice izdajati administrativnih aktov v svojem imenu, temveč stavi samo predloge za kraljeve ali za pristaneke za ministrske administrativne akte, kolikor tega posebni zakoni drugače ne odredijo.

ZOPETNI POŽAR V OSIJEKU

— Osijek, 15. februarja. Včeraj ob pol 9. zvečer je nastal v Strossmayerjevi ulici v tamonjži tiskarni in litografiji Tolovič & drug požar. V zadnjem delu hiše stanuje trgovec Pelzmann. Gasilec se je z največjo požrtvovalnostjo posrečilo, da so rešili trgovčevu družino par trenutkov prej, predno se je porušil krov. Šele okrog polnoči se je gasilec posrečilo, da so ogenj udušili. Kako je požar nastal ni znano.

PRIOHOD NOVEGA FRANCOSKEGA POSLANIKA

— Beograd, 15. februarja. Danes zjutraj je dospel iz Sofije bivši francoski poslanik na bolgarskem dvoru Dard, ki je imenovan za poslanika v Beogradu. Dard je danes dopoldne posetil zunanjega ministra, jutri pa bo sprejet na dvoru, kjer bo izročil kralju svoja poverljiva pisa.

Jovanovičevci sprejeti v radikalni klub

Passivna resistenca prosvetnega ministra. — Hudi boji med radikali. — Burna seja radikalnega kluba. — Sprejeti so vsi jovanovičevci razen Jovanovića samega.

— Beograd, 15. februarja. Včeraj popoldne je imel ministrski predsednik Uzunović v svojem kabinetu daljšo konferenco z ministrom agrarne reforme Milanom Simonovićem. Konferenca je bila v zvezi s sejo parlamentarnega odbora za pretnes zakona o agrarni reformi v Dalmaciji. V političnih krogih se splošno opaža, da skušajo radikali to vprašanje kar najbolj zavlačati, da preprečijo njega rešitev na način, ki ne bi odgovarjal njihovim strankarskim interesom.

Splošno pozornost vzbuja dejstvo, da se prosvetni minister Vukičević, ki je jovanovičevac, ne udeležuje več niti sej vlade, niti sej posameznih odborov, ki bi jim moral prisostvovati. Iz njegove okolice se doznava, da se smatra Vukičević v demisijske dole, da bo radikalni poslanski klub definitivno rešil vprašanje zopetnega sprejema jovanovičevcev v radikalno stranko.

Odločilna seja radikalnega poslanskega kluba je pričela danes ob 11. uri. Za sejo vlada v vseh političnih krogih največje zanimanje, ker se splošno domneva, da je od njenih sklepov odvisen nadaljni razvoj političnih dogodkov, zlasti pa obstanek sedanjega vlade. Jovanovičevci stoje slejko prej na stališču, da mora radikalni poslanski klub, ako sploh reflektira na nadaljno podporo vlade s strani Jovanovičevcev skupine, sprejeti v radikalno stranko celotni klub. Ministrski predsednik Uzunović je včeraj o tem vprašanju dolgo konferiral z ostalimi radikalnimi ministri in s predsednikom radikalnega poslanskega kluba Ilijo Mihajlovićem. Kakor se doznava iz poučenih krogov, je Nikola Uzunović z ozirom na položaj vlade spremenil svoje dosedanje stališče ter pristal na brez-pogojen sprejem jovanovičevcev v radikalno stranko, da se na ta način izogne sicer neizbežni krizi. Zato se splošno smatra, da bo to stališče kljub odporu pašičevcev osvojil na današnji seji tudi radikalni poslanski klub.

Pred gospodarsko vojno z Avstrijo?

Znatno povišanje uvoznih carin na poljedelske produkte. — Odpor avstrijske industrije. — Vznemirjenje v Beogradu.

— Dunaj, 15. februarja. Avstrijski minister za poljedelstvo je dal novinarjem glede predstoječega povišanja čarinskih postavk na uvoz poljedelskih pridelkov v Avstrijo daljšo izjavo, v kateri naglašja, da se je vlada odločila k temu koraku iz razloga, da podpre domačo agrarno produkcijo, ki trpi radi konkurence sosednjih držav. Uvedejo se zlasti zvišane postavke za žito, mlevske izdelke, meso in živino.

V avstrijskih gospodarskih krogih je izzvala ta vest veliko vznemirjenje. V trgovskih in industrijskih krogih se naglašja, da bo imelo tako postopanje za posledico odpoved trgovinskih pogodb zlasti z Jugoslavijo in Madžarsko, kar pa bo najhujše prizadelo avstrijsko industrijo in trgovino, ki imata svoja glavna tržišča baš v teh deželah. Prizadeta bo tudi avstrijska mlinska industrija, ki uvaža žito iz Jugo-

— Beograd, 15. februarja ob 13. Na seji radikalnega kluba je kot prvi govoril poslanec Vasa Franičević, ki se je zavzemal za brezpogojni sprejem celotnega Jovanovičevega kluba, naglašajoč potrebo solidarnosti radikalne stranke v sedanjem političnem položaju. Za njim so govorili pašičevci Aleksa Žujović, Niko Novaković, Gjorgje Čirić, Jovan Suvaković in Ante Radojević, ki so vsi odločno nastopili proti zopetnemu sprejemu Jovanovičevih pristavev, češ da so ti v najusodnejšem trenutku povzročili razcep v stranki. Če pa bi se že sprejeli manj pronosirani člani Jovanovičevega kluba, pa so zahtevali vsi pašičevci najodločnejšo odklonitev zopetnega sprejema Jovanovića samega. Končno je vstal minister za agrarno reformo ter stavil oficijelni predlog, da se sprejmejo v radikalni poslanski klub odnosno v radikalno stranko vsi člani Jovanovičevega kluba izvenem Jovanovića samega, ki ga poslanski klub radikalne stranke ne more sprejeti, ker ga ni izključil on, marveč glavni odbor stranke. Pri glasovanju je bil ta predlog soglasno sprejet.

Vest o taki likvidaciji tega vprašanja, ki je v zadnjem času povzročala radikalni stranki največje skrbi, se je bliskovito razširila v vseh političnih krogih. V političnih krogih prevladuje mnenje, da težkoče s tem še niso odstranjene, ker ni sprejet tudi Ljuba Jovanović. Pašičevci proglašajo to rešitev za svojo zmago, naglašajoč, da bi pomenil zopetni sprejem Jovanovića, ki je najgrše žalil pokojnega Nikolo Pašiča, razkol radikalne stranke, ker bi pašičevci pod nobenim pogojem ne hoteli sodelovati z njim.

Kako stališče bodo zavzeli k tej rešitvi Jovanović in njegovi tovariši, še ni znano. Z ozirom na njihove prejšnje izjave pa se računa v političnih krogih s tem, da spor nikakor še ni likvidiran, marveč le še zaostren.

slavije in Madžarske.

— Beograd, 15. februarja. V tukajšnjih gospodarskih krogih se živahno komentira predstoječe povišanje uvozne carine na poljedelske pridelke v Avstriji. Naglašja se, da bo predvidena carinska novela povzročila popoln zastoj v izvozu v Avstrijo. Gospodarski krogi naglašajo, da mora vlada poseči po represalijah ter uvesti primerno povišanje carine na uvoz industrijskih izdelkov iz Avstrije. V uradnih krogih se domneva, da bo prišlo v najkrajšem času do odpovedi trgovinske pogodbe z Avstrijo in da gre v cel zavedi le za prozoren maneuver, ki ima namen, da se dosežejo pri skenjanju nove pogodbe povoljnejše kompenzacije. Vsekakor pa se podarja, da bo vlada posvečala temu vprašanju vso pozornost ter primerno zaščitila interese naših gospodarskih krogov.

la. Sodba je milostna: Petar Klarić je kriv prestopka zoper varnost življenja ter obsojen pogoltno na dva meseca zapora. Alkohol, ženska, nož pa seveda ostanejo v svoji običajni družbi nadalje podporni člani tolikih grozodejstev v naši državi.

Milijonar na državne stroške

Pri sodišču v Gornjem Milanovcu uslužbeni računovodja Blagoje Kadović je pred meseci razodel svojim znancom in tovarišem, da mu stric iz Amerike začenja pošiljati lepe mesečne poklone v dolarjih. Kako je preko noči zrastel ugled dotlej skromnega malega računarja! Okrog njega se je zbrala družba zvestih prijateljev, ki je požrtvovalno sodelovala pri krokarjah, pa tudi ženski svet je sukal oči, kadar je po ulicah stopal elegantni gospodin Blagoje. In včasih se je peljal v Beograd ter prinašal razna darila.

Nenkrat je počila novica, da je revizija ugotovila pri računovodstvu sodišča velike maverzacije. Blagoje je moral po kratki poti iz pisarne takoj v zapor, prijatelji so se poskrili od sramote, zaljubljene babnice so jadovalale nad izgubljenim nado. Te dni je komisija po pregledu vseh spisov ugotovila, da je Blagoje prikrajšal državo za milijon Din, nakaznice pa je pisal sam, kadar se je peljal v Beograd.

Klerikalni naklepi

Juriš na bolniško zavarovalnico

— Zagreb, 15. februarja. Današnji «Jutranji List» poroča iz Ljubljane: «Te dni se je vršila v Ljubljani konferenca uglednejših pristavev SLS, na kateri se je razpravljalo o osebnih spremembah pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Baje je bil sprejet sklep, naj klerikalni minister za socialno politiko dr. Gosar izvrši premestitve onih oseb, ki ne odgovarjajo klerikalnim političnim interesom. Sedanji ravnatelj Okrožnega urada v Ljubljani dr. Joža Bohinjc naj se premesti v Zagreb, na njegovo mesto pa naj se imenuje za vladnega komisarja bivši ravnatelj Kocmur, ki je sedaj pridružen Srednjemu uradu v Zagrebu. Novi vladni komisar naj bi na to izvršil volitve. Nadalje so na tej konferenci razpravljali o razpustu društva Kazino, ki je prevzelo premoženje bivšega nemškega Kasinovereina, ker je to društvo sedaj v naprednih rokah.»

Pravoslavna svečnica

— Beograd, 15. februarja. Vsa pozna politična javnost je bila danes usmerjena na sejo radikalnega poslanskega kluba, ki je razpravljala o fuziji radikalnega in Jovanovičevega poslanskega kluba. Drugih važnejših političnih dogodkov danes v prestolnici ni bilo, ker je danes pravoslavni praznik (svečnica). Seja Narodne skupščine je sklicana za jutri popoldne ob 10. uri. Na dnevnem redu je nadaljevanje generalne debate o proračunu. Kot prvi govornik je jutri prijavljen poslanec in predsednik SDS Svetozar Pribičević. Za njegov govor vlada v vseh političnih krogih največje zanimanje, ker velja Pribičević kot najodločnejši in najaktivnejši nasprotnik sedanjega vlade.

IMENOVANJE PROFESORJA

— Beograd, 15. februarja. S kraljevim ukazom je imenovan na predlog prosvetnega ministra za profesorja na Trgovski akademiji v Ljubljani prof. dr. Robert Erzen, sedaj okrajni glavar pri velikem županu.

UPOKOJITVE NA POŠTI

— Beograd, 15. februarja. Na osnovi člena 133. zakona o državnih uradnikih so na predlog poštne ministra vpokojeni Matko Röthel, tajnik poštne direkcije v Ljubljani, Miha Bajt, poštni upravnik v Kranju, Ivan Mermolja, uradnik pri poštnem uradu Maribor II. Ivan Dvojak, poštni uradnik v Novem mestu in Minka Govekarjeva, poštna uradnica pri poštnem uradu Ljubljana V.

REFORME V MINISTRSTVU PRAVDE

— Beograd, 15. februarja. Pravosodni minister dr. M. Srešić je izvršil v svojem resorcu temeljito reorganizacijo, ki je bila sklenjena že lanske leto. Število oddelkov je bilo znižano od dosedanjih šestih na dva in sicer administrativni in upravni. Administrativni oddelki je razdeljen na tri sekcije in sicer za Srbijo in Črno goro (načelnik Vlada Petrović), za Hrvaško, Slavonijo, Banat in Bačko, (načelnik dr. Dušan Dejić) in za Slovenijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino (načelnik dr. Josip Kavčič). Za vrhovnega inspektorja kaznilnic je imenovan dr. Milan Petković, za referenta v zakonodajnem odboru pa dr. Milan Kugler.

OGROMEN BANKEROT

— Dunaj, 15. februarja. Tekstilna veletržnica Alpenländische Warenverkehrsgesellschaft na Dunaju je ustavila plačila. Pasiva presega 3 milijone šilingov (25 milijonov dinarjev).

Modna tržnica Pollitzer, ena najboljših znanih dunajskih firm, je napovedala prisilno poravnavo s pasivi 300.000 šilingov (2.5 milijona Din).

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA
Devize. Amsterdam 22.765 — 22.825, Dunaj 801.10 — 804.10, Berlin 13.486 — 13.516, Italija 244.92 — 246.92, London 275.98 — 276.78, Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz 223.— — 225.—, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97.
Valute. Dunaj 805.—.

Efekt. 70dst. invest. pos. 1921 86.73 — 87.50, 2 in polodst. drž. rente za ratnu štetu 337.5 — 338.5, Ljubljanska kreditna 150, Hrv. esk. banka 104 in pol — 105.5, Kreditna banka Zagreb 106 — 110, Hipotekarna banka 64.5 — 65, Jugobanka 101 in pol — 102, Praštrediona 930 — 935, Trboveljska 435.5 — 437, Veyče 130 — 135.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: 9.13, Pariz 20.44, London 25.21875, Newyork 519.875, Milan 22.9025, Praga 15.40, Dunaj 78.25.
— Trst: Beograd 40.82, London 112.848, Curih 447.80.

Rivaliteta med ministri

Mučni prizori v zakonodajnem odboru.

— Beograd, 15. februarja. Včeraj popoldne se je vršila plenarna seja zakonodajnega odbora, ki je razpravljala o zakonu o centralni upravi. Tudi na tej seji se je pokazalo, da v vladi sami ni enotnosti ter da nastopajo ministri drug proti drugemu. Kar predlaga eden minister, drugi pobija. Tako n. pr. zahteva trgovinski minister, da pride Poštna hranilnica v njegovo področje. Temu pa se protivi prometni minister, odnosno minister za izenačenje zakonov, češ da je podreditev dosedanjega poštneega ministrstva pod prometno ministrstvo že sklenjena stvar ter da se na tem ne more ničesar več spremeniti. Poslanec SDS Juraj Demetrović je radi tega na včerajšnji plenarni seji ostro ožigosal tako početje ter zahteval, da pride vlada pred odbor s točno izdelanim in konkretnim predlogom, ne pa, da se ministri na odborovih sejah medsebojno prerokajo. Radikali in klerikalci so bili v velikanski zadregi in si niso znali drugače pomagati, kakor da so soglasno odbili vse spremenljive predloge opozicije, ki so šli za tem, da se celokupna vrhovna uprava države poenostavi in omogoči hitrejšo poslovanje. Daljša debata se je razvila glede delokroga ministrske-

